

KRIZOVÝ PLÁN ZÁKLADNÍ ŠKOLY NEDVĚDICE

školní rok 2023/2024

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je návod postupu při řešení krizových situací ve škole. Je součástí školního Minimálního preventivního programu a je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu. Cílem krizového plánu školy je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případě vzniku mimořádné události, výskytu rizikového chování, sociálně patologických jevů, dále při závažném porušení školního řádu, při školního řádu, při vzniku rizikového chování a dalších událostí, které nejsou běžné a mohou ve škole nastat. Jeho základem jsou metodické pokyny MŠMT. Vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j. 21291/2010 - 28), dále pak z Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (Dokument č. j. MŠMT-21149/2016) a Metodického doporučením k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (Dokument č. j. MŠMT-1981/2015 -1). V prevenci rizikového chování se zaměřujeme na bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a také na předcházení rozvoje rizik, která by mohla směřovat k přestupkům či dokonce k trestným činům.

Pracovní tým:

- ředitelka školy Mgr. Eva Šimečková
- zástupce ředitelky Mgr. Petr Punčochář
- školní metodik prevence Mgr. Iva Sýsová
- výchovný poradce Mgr. Bc. Leona Vejrostová
- třídní učitelé

Interní důležitá čísla:

Ředitelka školy: Mgr. Eva Šimečková, tel: 777 679 354

Zástupce ředitelky: Mgr. Petr Punčochář, tel: 723 104 099

Výchovný poradce: Mgr. Bc. Leona Vejrostová, tel.: 734 501 270

Školní metodik prevence: Mgr. Iva Sýsová, tel.: 724 979 427

Důležitá krizová telefonní čísla:

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM: 112

POLICIE ČR: 158

ZÁCHRANNÁ SLUŽBA: 155

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR: 150

Rizikové chování:

- záškoláctví,
- návykové látky – drogy, alkohol, omamné a psychotropní látky
- šikana,
- kyberšikana,
- rizikové chování v dopravě,
- poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie),
- homofobie, extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus,
- sebepoškozování,
- syndrom týraného dítěte,
- vandalismus, krádež, násilí ve školním prostředí.

Záškoláctví

je úmyslné zameškávání školního vyučování. Žák se z vlastní vůle někdy i se souhlasem rodičů vyhýbá pobytu ve škole. Příčinou může být negativní vztah ke škole, kolektiv žáků ve třídě, vliv rodinného, sociálního prostředí či způsob trávení volného času.

Primární prevence záškoláctví:

- posilovat u žáků kladný vztah ke škole, vzdělání
- pozitivní vzory chování
- posilovat a spolupracovat na vytváření a udržení zdravého klimatu školy
- nabízet mimoškolní zájmové činnosti
- důsledně seznámit žáky i zákonné zástupce se školním řádem

Podmínky stanové školním řádem pro docházku do školy:

Zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka - písemně nebo telefonicky. Po domluvě s třídním učitelem je možno zvolit formu dle dohody TU – žák – zák. zástupce telefonicky, písemně, e-mailem, sms.

Nepřítomnost žáků je ve všech případech dokladována v žákovské knížce.

Omluvu podepisuje jeden ze zákonných zástupců žáka. Omluvenku předloží žák třídnímu učiteli ihned po návratu do školy, nejpozději následující den.

Při podezření na neomluvenou absenci si třídní učitel může vyžádat prostřednictvím zástupců žáka lékařské potvrzení. Při dlouhodobé absenci škola vyžaduje od rodičů předem písemnou omluvu absence. Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu.

Doporučené rady při zjištění záškoláctví:

- při podezření na záškoláctví ihned informován ŘŠ,
- zjištění příčiny,
- při hledání příčin si udělat dostatek času pro analýzu případu a spojit se zákonnými zástupci,
- účinná strategie je spolupráce rodičů, učitele a i poradenských pracovníků školy,
- pokud je důsledkem neúnosná školní situace - pokusit navodit změnu. Naplánovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala. (preventivní program, selektivní primární prevence),
- rozmáhá-li se záškoláctví ve větším rozsahu a máme-li podezření na hrozbu závislostí, spolupracovat s PPP a SPC, OSPOD, SVP, neziskové organizace
- k vyřešenému případu se již nevracet a neprojevat nedůvěru. Domluvit se s rodiči na pravidelné komunikaci, aby bylo případné další záškoláctví odhaleno.

Doporučený postup při neomluvené absenci

- Třídní učitel projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka. Zákonný zástupce žáka zápis podepíše a obdrží kopii zápisu.
- TU – VP + ŠMP – informace ředitele školy – telefonicky a potom následně ústně kontaktování zákonní zástupci – OSPOD zajistí VP, TU probere situaci se třídou
- O neomluvené či zvýšené absenci informuje třídní učitel výchovného poradce a školního metodika prevence – poté informovat vedení školy
- při první neomluvené absenci v rámci vyučovacího dne – důtka ředitele školy, pohovor se zákonným zástupcem
- při opakované neomluvené absenci 2 – 3 neomluvené hodiny – snížená známka z chování, jednání s OSPOD, zákonnými zástupci.

V případě, že žák/žákyně opustí školu během vyučování bez oznámení třídnímu učiteli (písemná omluvenka, edookit), popř. učiteli daného předmětu, je postup následující:

- učitel – TU – vedení školy + VP + ŠMP
- kontaktování zákonných zástupců
- při prvním opuštění školy důtka třídního učitele, pohovor se zákonnými zástupci, opakované opuštění školy důtka ředitele školy, snížená známka z chování

Omamné a psychotropní látky (drogy, kouření, alkohol)

jsou chemické látky primárně působící na centrální nervovou soustavu, kde mění mozkové funkce a způsobuje dočasné změny ve vnímání, náladě, vědomí a chování.

Primární prevence:

- preventivní programy na dané téma – **komplexní dlouhodobé preventivní programy certifikovanými organizacemi**
- **nácvik dovedností – umět odolat vrstevnickému tlaku, umět říci ne**
- **zacílit preventivní aktivity dle věkových skupin**
- **vložit preventivní témata do osnov některých předmětů (Ch - hoření, F – podtlak při kouření vodní dýmky, M – náklady na cigarety, Ov – význam a regulace kouření ve veřejném prostoru)**
- **tematické projektové dny – např. Den zdraví**
- DVPP pro pedagogické pracovníky

Podmínky stanové školním řádem pro docházku do školy:

- Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků v budově i areálu školy a na činnostech organizovaných školou mimo areál. Žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé,
- přinášení do školy tabákových výrobků, kouření v areálu školy, totéž platí i při činnostech pořádaných školou mimo prostory školy
- pití alkoholických nápojů,
- nošení, držení, používání návykových a zdraví škodlivých látek,
- přinášení nevhodných předmětů, věcí, které by mohly rozptýlovat pozornost ostatních žáků při vyučování, dále které by mohly ohrozit zdraví a bezpečnost ostatních.

Škola je označena grafickými značkami s nápisem „Kouření zakázáno“ včetně textu o zákazu používání elektronických cigaret.

Doporučený postup:

- při zjištění užití látky oznámit v areálu školy a na mimoškolních akcích oznámit pedagogickému pracovníkovi, ten informuje zákonné zástupce
- učitel – TU – MP + VP + ŘŠ – informace rodičům – v případě že zákonný zástupce nereflektuje a odmítá spolupracovat s pedagogickým pracovníkem - přizvání PČR a OSPOD, v případě potřeby Záchraná služba (volání z kanceláře školy) – zajistí ŠMP, návykovou látku odebere žákovi učitel a neprodleně jí odevzdá v kanceláři zástupců, kde bude vložena do obálky, zalepena a pokud hned nepřijede policie, bude uložena do trezoru školy a bude proveden zápis o nález - jméno majitele, popis látky, množství, místo a čas nález, podpis svědka (svědků), poté jsou informováni zákonní zástupci žáka – volá ŘŠ popřípadě ZŘŠ,
- žák, podezřelý z držení a ze zneužití návykové látky, pokud jeho stav nevyžaduje lékařskou pomoc, musí být do příjezdu Policie ČR držen v izolaci pod dohledem pedagogického pracovníka nepřetržitě - neprovádíme osobní prohlídku,
- dochází k nabízení návykové látky – snížená známka z chování,
- je prokázáno, že žák užil návykovou látku – snížená známka z chování,
- doporučení kontaktu na odborníky (zajistí ŠMP).

Konzumace alkoholu či tabákového výrobku ve škole

- žák přistižen při konzumaci alkoholu/tabákové látky v prostorách školy, v době školního vyučování, nebo v rámci akcí školou pořádaných – zabránění v další konzumaci, **výzva k ukončení rizikového jednání**,
- v případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou péči a volá lékařskou službu,
- pokud akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník dle školního řádu školy - sepsán stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol) – zapíše ŠMP,
- v případě neschopnosti žáka pokračovat ve vyučování – pedagogický pracovník kontaktuje zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl,
- zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol/tabákový výrobek ve škole i v případě, kdy je žák výuky schopen výuky,
- jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu OSSZ.

Nález alkoholu či tabákového výrobku ve škole

- o nález všichni uvědomí vedení školy,
- nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu,
- zpracují stručný záznam o události.

Šikana a kyberšikana

je forma násilí, která ve škole ohrožuje naplňování zásad a cílů vzdělávání, dochází k narušení pocitu bezpečí jak žáků, tak pedagogických pracovníků. Toto chování je opakované, záměrné, úmyslné a za účelem fyzického, sociálního či emocionálního ublížení, zastrasování. Šikana má různé formy: přímá, nepřímá. (bití, vydírání, nadávky, pomluvy, vyhrožování, ničení věcí, ponižování) nebo se může objevit v podobě elektronické šikany, prostřednictvím internetu, mobilu, komunikačních prostředků, čili kyberšikany.

- všichni pedagogičtí pracovníci školy při svém kontaktu se žáky při vyučovacích hodinách i mimo ně, v areálu školy a na mimoškolních akcích sledují chování žáků vůči sobě navzájem, ve vztahu k žákům zachovávají profesionální přístup. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat nejen přímým, ale především nepřímým znakům šikanování,
- TU je v pravidelném kontaktu se žáky třídy, zajímá se o problémy žáků a o jejich vzájemné vztahy. V případě výskytu konfliktů se pokouší zjistit jejich příčinu a zamezit dalšímu rozvoji. V případě podezření na výskyt šikany nebo chování, ze kterého by se mohla šikana vyvinout, neprodleně každý z pedagogů o věci informuje třídního učitele,

- TU ihned informuje VP a ŠMP a upozorní na problém všechny pedagogy, kteří se třídou pravidelně pracují, požádá je o spolupráci při sledování třídy,
- TU se ve spolupráci s VP pokusí získat více informací o vývoji vztahů mezi žáky třídy. Způsob projedná s VP. Žádný z pedagogů žáky nebude předem v této věci kontaktovat ani provádět vyšetřování,
- VP o situaci informuje vedení školy. Při potvrzení podezření na výskyt šikany výchovný poradce/školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy provedou hlubší vyšetření situace,
- pokud se vyšetřováním prokáže výskyt šikany v třídním kolektivu, je nutná důsledná ochrana oběti, popř. obětí,
- nejprve veden rozhovor s oběťmi a svědky – kdo je agresor, kolik je agresorů, kdo je aktivní účastník šikanování, co, kdy a jak dělali obětem agresori, jak dlouho šikana trvá,
- rozhovor s agresorem/agresory – vede ŘŠ/ZŘŠ s VP/ŠMP
- telefonické oznámení rodičům agresorů
- potrestání agresora – domluva ŘŠ, ZŘŠ, VP/ŠMP, TU
- informování třídy o výsledcích vyšetřování včetně dalšího postupu a kázeňských opatření pro agresory. S výsledky vyšetřování jsou vedením školy seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci,
- práce se třídou – VP/ŠMP, školní psycholog/školní speciální pedagog
- Informace třídě předá vedení školy ve spolupráci s VP a TU, ochranu oběti a sledování třídy zajistí všichni pedagogičtí pracovníci. VP + TU + popř. vedením školy informuje o výsledcích vyšetřování a dalším postupu zákonné zástupce agresora (agresorů), ale také zákonné zástupce oběti.

Primární prevence:

- vytváření a udržování bezpečného prostředí
- předcházení vzniku
- práce se školním klimatem
- nastavení a dodržování pravidel
- preventivní program
- pracovat s agresorem i obětí šikany

Nápravná opatření:

- výchovná opatření
- individuální výchovný plán agresora
- převedení dítěte do jiné pracovní skupiny
- doporučení zákonným zástupcům spolupráce s ambulantním střediskem výchovné péče
- podání návrhu na OSPOD

Podmínky stanové školním řádem:

- první prokázaný přestupek – důtka třídního učitele,
- přestupek s ublížením na zdraví – důtka ředitele školy,
- opakované přestupky tohoto zaměření – snížená známka z chování

Doporučený postup:

- zajistit ochranu oběti, sledování třídy, v případě kyberšikany kontaktovat operátora mobilní sítě či zřizovatele www stránek
- zajistit dostupné důkazy
- učitel – TU – ŠMP + popř. VP + ŘŠ/ZŘŠ, popřípadě PČR, Záchraná služba, OSPOD – zajistí ŠMP, práce se třídou MP z PPP – zajistí ŠMP,
- informovat rodiče oběti a agresora – předání kontaktů
- možná spolupráce s PPP a SVP, organizacemi zaměřujícími se na tuto problematiku, popř. s dalšími odborníky (psycholog, psychiatr)

Násilí, agrese ve školním prostředí

Třídní učitelé se zaměřují na identifikaci žáků, kteří spadají do rizikové skupiny s násilnickými sklony, je komplexní a zvažovat by se měly zejména následující **faktory, které mohou posilovat násilné chování**:

- fascinace mediálním násilím, zbraněmi a výbušninami,
- snížená schopnost lítosti,
- hrubé chování k ostatním lidem i zvířatům,
- nedostatek pozitivních vztahů k dospělým a ke škole,

onemocnění spojená s možnými ataky násilného a nekontrolovaného jednání

Domácí násilí a CAN (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte)

- v případě zjištění – informovat ŘŠ
- jednání se svědky + zápis,
- navázat kontakt – pokud se nedaří kontaktovat PPP,
- doporučit Linku bezpečí
- pedagogický pracovník – TU – VP/ŠMP – vedení školy,
- zápis o jednání,
- při podezření, že žák je vystaven takovému jednání - informujeme OSPOD, Policii ČR (158) a popř. ošetřujícího lékaře,
- nekontaktujeme zákonné zástupce - zajistit ochranu oběti,
- Všechny postupy řešení jsou individuální, v jednotlivých případech postupujeme podle momentální situace a závažnosti případu, vždy ale se souladem s Metodickým doporučením MŠMT.

Vandalismus, krádeže

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení či poškozování školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat. Je to jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, aniž by s tím majitel věci souhlasil či byl o ní informován.

Jak postupovat preventivně proti krádežím

Krádeže jsou protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil. Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení.

Škola žákům doporučuje cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním do školy nenosit, případně je mohou odkládat na místa k tomu určená, např. u třídního učitele.

Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem:

- pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného,
- náprava vztahu mezi poškozeným a zlodějem – vrácení věci, omluva,
- informovat zák. zástupce až po zjištění příčiny, která k tomu žáka vedla,
- řeší ŘŠ/ZŘŠ, VP/ŠMP, popř. PPP, OSPOD, Policie ČR
- věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR),
- v případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu:

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání

vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

- jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka,
- informovat ŘŠ, ŠMP, VP, TU,
- v případě, že viníka škola zná, bude na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody,
- v případě, že viník poškodil školní majetek úmyslně a nejeví žádnou snahu o nápravu – kontaktujeme rodiče,
- v případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou,
- kontaktování OSPOD – v případě, že se jedná o opakované jednání a výchovná opatření, která zvolila škola, nemají žádný účinek,
- kontaktování Policie ČR – v případě, že škoda je patrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není schopna vlastními silami dopomoci k nápravě.

Poruchy příjmu potravy

- rozvíjí se pomalu a nenápadně, váhový úbytek, zvracení, nepřiměřené cvičení – **důležitá je vhodná včasná intervence u těchto rizikových jedinců**
- v případě podezření - jednání se žákem (žáky) – individuální přístup a nabídka možností řešení, zápis, popřípadě informace zák. zástupcům
- **učitel zprostředkuje zpětnou vazbu o některých jídelních zvyklostech, učitel (zejména učitel TV) může pomoci předcházet šikaně pro fyzický vzhled a výkon**
- **v případě potřeby zprostředkovat kontakt se psychologem či lékařem**, doporučení kontaktů rodičům a žákovi -

Sebepoškozování

- záměrné a opakované ubližování si ve snaze vypořádat se s nepříjemnými duševními stavy
- zraňování vlastního těla

V obou případech TU, VP, ŠMP projednají situaci a následně TU informuje zák. zástupce (vždy když dítě výrazně zhubne, opakovaně přistíženo při zvracení, sebepoškozuje se. Pokud zák. zástupce odmítá řešit situaci, informuje škola OSPOD.

Kontakty pomoci: Linka důvěry, Síť organizace STOB (redukce nadváhy – programy pro rodiny), Krizové centrum RIAPS, Anabell, Dětská psychiatrická klinika

Rizikové chování v dopravě

- V rámci prevence žáky v rámci výuky vzděláváme v dopravní výchově

Extremismus rasismus, xenofobie, antisemitismus

- O výskytu daného jevu informovat ŘŠ/ZŘŠ, VP/ŠMP, TU – určení dalšího postupu
- Zjistit hloubku přesvědčení/ postojů – jedince, v kolektivu třídy
- Vyvolat diskusi o tématu – odhalit příčinu,
- Vystoupit proti projevům intolerance
- Zaměřit výuku na tento problém, pozvat experty
- Informovat rodiče – TU
- Informovat policii ČR v případě podezření na činnost a formy násilí

Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky žákem

1) KONKRÉTNÍ POSTUPY

Při výskytu rizikového chování informuje :

- učitel – TU – společně pak VP nebo MP (popřípadě oba), pokud není problém velký, pracuje se v týmu učitel – třídní učitel – MP – VP) – během řešení je informována ředitelka školy
- informace rodičům telefonicky a pozvání na osobní jednání, kterého se zúčastní jmenovaný tým – TU výsledek řešení probere se třídou

Při výskytu závažnějšího problému:

- učitel – TU – VP + MP + ředitelka školy
- zástupce ředitelky – informace telefonicky rodičům a následné osobní jednání – TU probere výsledek řešení se třídou

Úraz – učitel (sepíše Záznam o úrazu a odevzdá statutárnímu zástupci ředitelky školy) – TU – kancelář školy + ředitelka školy – telefonicky rodiče, popřípadě Záchraná služba (volat z kanceláře školy), zajistí pracovník v kanceláři, TU probere úraz se třídou.

VŽDY MUSÍ BÝT:

- sepsán záznam o úrazu nebo o rizikovém chování se žákem, svědky (učitelem, který problém zachytil)
- sepsán záznam z jednání s rodiči (VP nebo MP nebo TU)
- v třídní knize informace o řešení se třídou a v následné třídnické hodině práce se třídou (TU, který v případě potřeby informuje rodiče na třídních schůzkách a v případě potřeby svolá mimořádnou třídní schůzku)
- informováno vedení školy, které v případě nutnosti informuje zřizovatele, Školskou radu, média
- TU informují na třídnické hodině své žáky.

U postupů, jejichž povaha to vyžaduje, je třeba realizovat také **praktický výcvik** např:

- výcvik pracovníků školy v poskytnutí první pomoci - DVPP;
- výcvik pracovníků školy a žáků v oznamování rizikových příznaků,
- přenosu informací mezi pedagogy, ostatními zaměstnanci školy, žáky,
- shromažďování, evakuace zaměstnanců, žáků.